

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทยปัจจุบันจะปรากฏให้เห็นและได้ยินกันอยู่เสมอว่า เด็กนักเรียนวัยรุ่น มักจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันเป็นที่หนักใจแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้หลักผู้ใหญ่โดยทั่วไป ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาในแง่พฤติกรรมที่ขัดกับกฎระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการหรือของโรงเรียน อันได้แก่ การหนีเรียนไปมีวสุมตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ การทะเลาะวิวาทยกพวกตีกัน การติดยาเสพติด แ่่งกายไม่ถูกต้องตามที่โรงเรียนกำหนด ตลอดจนการใช้กิริยาจาจ่าไม่สุภาพ เป็นต้น พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากจะขัดต่อกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนแล้วยัง เป็นการขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทยโดยส่วนรวมอีกด้วย และแน่นอนว่าพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ถ้ามิได้มีการป้องกันและแก้ไขเสียแต่เนิ่น ๆ แล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย ตลอดจนเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นภายในโรงเรียน ทั้งยังเกิดผลเสียต่อตัวของเด็กนักเรียนเอง อันจะส่งผลกระทบต่อถึงการเป็นผู้ใหญ่หรือพลเมืองที่ขาดคุณภาพ และอาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ขึ้นภายในสังคมไทยโดยส่วนรวมอีกด้วย

จากปัญหาและผลสะท้อนที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้นเสีย มาตรการอย่างหนึ่งที่สังคมหรือโรงเรียนใช้กันมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังคงใช้มาตรการดังกล่าวก็คือการลงโทษนั่นเอง

อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน อาจ จะเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทั้งนี้เพราะการเบี่ยงเบนไม่ได้เป็นแต่เพียง การละเมิดกฎเท่านั้น แต่เป็นการกระทำที่กระตุ้นให้เกิดความไม่พอใจหรือความ โกรธแค้น (เสริน ปุณณะหิตานนท์ 2523 : 113) และการกระทำใด ๆ จะ เป็นการเบี่ยงเบนก็เกิดขึ้นเมื่อเป็นการกระทำที่ถูกบังคับ (Sanction) โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง (เสริน ปุณณะหิตานนท์ 2523 : 123) นอกจากนี้ เค ที อีริกสัน (K.T. Erikson 1966:6 อ้างถึงใน เสริน ปุณณะหิตานนท์ 2523 : 124) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ว่าหมายถึงความประพฤติ ที่คนกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นอันตรายหรือบาดเจ็บมากจนต้องจัดการ เอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

ดังนั้นกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่สังคมโดยรวม ทั้งนี้ เพราะสังคมได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติกรรมเช่นนี้ นอกจากจะเป็นผลเสียต่อนักเรียน เองแล้วยังก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมอีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป็นระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนนักศึกษา* โดยให้ความหมายการลง โทษไว้ดังนี้

"การลงโทษ" หมายถึง การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติผิด หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาหรือของ กระทรวงศึกษาธิการหรือฝ่าฝืน

---

* รายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบนี้ ดูได้จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ.2515 ในคำอธิบายระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ.2515, กรมพลศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 55 - 58.

กฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนให้มีความประพฤติดีหรือเพื่อให้เชิดทลาย

ทั้งนี้ในการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา หรือครูอาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายที่จะดำเนินการตามความเหมาะสม ภายใต้ระเบียบดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนนักศึกษาได้ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนมีการกำหนดบทลงโทษโดยกระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันศึกษามาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงปรากฏว่ามีนักเรียนนักศึกษาชอบประพฤติฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหรือของสถานศึกษาอยู่เสมอ ซึ่งเหตุผลประการหนึ่งก็น่าจะเป็นเพราะมิได้มีการบังคับใช้ระเบียบนั้น ๆ อย่างจริงจัง ซึ่งเรื่องนี้ บรูม และ เซลนิก (Broom and Selnick ; 1958 : 56 อ้างถึงใน เสริน ปุณณะหิตานนท์, 2523 : 185) ก็ได้ระบุเหตุผลที่คนเราประพฤติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือกฎหมายไว้ประการหนึ่งก็คือ ไม่ค่อยมีใครดูแลรักษาหรือบังคับใช้กฎนั้น ๆ กันอย่างจริงจัง

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่หัวหน้าสถานศึกษา ครู อาจารย์ จะต้องกวาดขันเอาใจใส่ในการอบรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด ดังที่ ประสาท หลีกศิลา (2524 : 171 - 172) กล่าวไว้ว่า ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานักเรียน โดยควบคุมให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนและวัฒนธรรมประเพณีที่พึงงาม กับทั้งควบคุมให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย

อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการลงโทษ แต่ในเมื่อมีการกำหนดออกมาเป็นระเบียบว่าด้วยการลงโทษ โดยกระทรวงศึกษาธิการ

และโรงเรียนแล้ว ก็ควรจะใช้มาตรการลงโทษให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง มิฉะนั้นแล้ว กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นมาก็จะไร้ความหมาย ซึ่งเรื่องนี้ กุญฉี ทองสิมา (2521 : 53) ก็ได้เสนอไว้ว่า "ที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็เช่นกัน ถ้าจะอยู่กันอย่างสงบสุขและมีระเบียบเรียบร้อยก็ต้องมีระเบียบหรือข้อตกลงกัน มิฉะนั้นระเบียบที่ไม่มีมาตรการลงโทษหรือคำสั่งของผู้ปกครองก็จะเหมือนคำพูดที่เลื่อนลอยไม่มีน้ำหนัก"

เกี่ยวกับการลงโทษนักเรียนที่ประพฤติตนฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนนั้น ได้มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายท่านซึ่งต่างก็ยืนยันให้เห็นว่าการลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นต่อการยับยั้งพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรพิจารณาเป็นวิธีทางสุดท้ายเท่านั้น สำหรับทัศนะต่าง ๆ ดังกล่าวเช่น

เอนก กริแสง (2520 : 177) กล่าวว่า โดยทั่วไปครูมักใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทางพฤติกรรม แม้การลงโทษจะมีผลเสียหายในบางครั้ง ครูก็จำเป็นต้องใช้การลงโทษช่วยควบคุมพฤติกรรมของเด็กบ้าง เพราะการลงโทษมีส่วนยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและมีส่วนบังคับให้เด็กทุกคนพยายามแสดงพฤติกรรมที่ดีงาม เช่นเดียวกับ ปรีชา ชรรมา (2515 : 71) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการลงโทษที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความอดสาหะพยายามในการเล่าเรียน และเพื่อระงับยับยั้งการกระทำหรือความประพฤติใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน โดยที่ครูเชื่อว่าการลงโทษนั้นจะช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ มีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สมกับความมุ่งหวังของครู ของผู้ปกครอง ของสังคมและของชาติ โดยส่วนรวม

จากการศึกษาวิจัยของลาร์สัน - การ์พาส - แชนเซน (Larson - Karpas-Hansen อ้างถึงใน วนิตา พุทธิวิวงศ์ 2507.24) ก็เสนอไว้ว่านักการศึกษาเป็นส่วนใหญ่มีความเห็นชอบกับการลงโทษทางกายเมื่อจำเป็น ส่วน บัคเทนฮาเกน (Buddenhagen, 1971, quoted in Macmillan, Forness and Trumbel, 1973:85) มีความเห็นว่า การลงโทษควรเป็นวิธีทางสุดท้ายที่ครูจะนำมาใช้

สำหรับการลงโทษควรจะลงโทษอย่างใดมากที่สุดเพียงใดนั้น ก็ได้มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายอย่าง เช่น

สกินเนอร์ (Skinner อ้างถึงใน เพ็ญแข ประจวบจันติก 2515 ก : 85) ได้เสนอไว้ว่าถ้าจะมุ่งใช้การลงโทษเพื่อมิให้ผู้เรียนทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การทำโทษต้องสม่ำเสมอ มีใช้ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง จะต้องทำโทษทุกครั้งที่มีการกระทำนั้น ๆ ขึ้น ส่วนแคลริซิโอ (Clarizio 1976 : 124) เสนอว่า การทำโทษอาจใช้ได้เมื่อรวมกับการให้รางวัล คือสร้างพฤติกรรมที่ต้องการโดยการให้รางวัลและยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ หรือที่เป็นปัญหาโดยการลงโทษ เพ็ญแข ประจวบจันติก (2520 ข.91) ก็เสนอว่า ครูควรใช้วิธีการลงโทษให้พอเหมาะพอดีกับความผิดของเด็กไม่ทำจนพร่ำเพรื่อ ผู้ที่ลงโทษต้องไม่ใช่อารมณ์และควรลงโทษทันทีที่เด็กทำผิด สิ่งเหล่านี้จะทำให้การลงโทษมีความหมายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ชาร์มา (Sharma 1958 . 48) ซึ่งให้ครูและอาจารย์ใหญ่จำนวน 50 คน จากโรงเรียนมัธยม 7 แห่ง คอบแบบสอบถามปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นว่า การลงโทษอย่างรุนแรงสามารถแก้ไขการหนีโรงเรียนได้

✓ จากทัศนะต่าง ๆ ที่เห็นชอบด้วยกับการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดและข้อเสนอหรือข้อสรุปเกี่ยวกับการลงโทษควรจะมากที่สุดเพียงใดและอย่างไรที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อการลงโทษ เป็นทัศนะและข้อเสนอของผู้ที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาเสียส่วนใหญ่ ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับทัศนะต่าง ๆ ดังกล่าวโดยเชื่อว่าการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนยังคงมีความจำเป็นอยู่ แต่ในการใช้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งอื่น ๆ ประกอบไปด้วย เช่น สภาพครอบครัวของเด็ก สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน สติปัญญาของเด็ก เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม / ระกับการลงโทษน่าจะมีประสิทธิผลในการป้องกันและ
แก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนได้ โดยเฉพาะในระกับความแน่นอนและ
ความรุนแรงของการลงโทษ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้อาศัยแนวความคิดทางทฤษฎีอาชญา
วิทยามาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งศึกษาถึงประสิทธิผลของความ
แน่นอน และความรุนแรงในการลงโทษต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนดังกล่าว
มาแล้วเป็นสำคัญ

ทฤษฎีและแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไข
พฤติกรรมเบี่ยงเบนครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยทฤษฎีการยับยั้ง (Deterrence Theory)
เป็นกรอบในการวิจัย ทฤษฎีนี้ได้พัฒนาขึ้นมาอย่างมีแบบแผนในอาชญาวิทยาที่เก่าแก่
ของนักคิดอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarians) ที่สำคัญคือ ซีซาร์
เบคคาเรีย (Cesare Beccaria) และ เจเรมี เบนธัม (Jeremy
Bentham) ซึ่งทั้งสองท่านนี้ได้เสนอหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษเพื่อให้เกิดผล
ในการยับยั้งต่อผู้กระทำผิด กล่าวคือลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัว
และเช็ดหลาญไม่กล้ากระทำผิดอีกต่อไป

ความเป็นมาของทฤษฎีการยับยั้ง

การเกิดขึ้นของทฤษฎีการยับยั้ง ได้เริ่มเกิดขึ้นอย่างเด่นชัดในช่วง
คริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยนักคิดกลุ่มอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิก (Classical
school of criminology) ที่สำคัญคือ ซีซาร์ เบคคาเรีย (1738 -
1794) โดยเบคคาเรีย ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดของนักคิดคลาสสิกเริ่มแรก
(pre classical) เช่น มองเตสกีเยอ (Montesquien) วอลแตร์
(Voltaire) และรุสโซ (Rousseau) โดยนักคิดเหล่านี้เชื่อว่า

ในระยะเริ่มแรกของรัฐโดยธรรมชาติแล้วไม่มีสถาบันทางสังคมและสถาบันทางการเมือง พลเมืองจะอยู่ร่วมกันในสังคมก็โดยการมีสัญญาทางสังคม (Social contract) และต่อมาได้มีการพัฒนาไปสู่การเป็นรัฐสมัยใหม่ มีการกำหนดอำนาจของสถาบันทางการเมือง พวกนักคิดเหล่านี้มองว่าพลเมืองมีเจตจำนงคืออิสระ (free will) ที่จะเลือกกระทำด้วยตนเอง และขณะเดียวกันเขาก็ต้องได้รับผลของพฤติกรรมที่ เกิดจากเจตจำนงคืออิสระของเขาเช่นนั้นด้วย ดังนั้นพลเมืองจะถูกควบคุมการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดจากเจตจำนงคืออิสระโดยผ่านความกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความกลัว ความเจ็บปวด (The fear of pain) ดังนั้น การลงโทษโดยรัฐจึงเป็นวิธีการเริ่มแรกที่จะก่อให้เกิดความกลัวอันจะเป็นการช่วยป้องกันการละเมิดกฎหมาย (Conklin 1981 : 75)

เบคคาเรีย ก็มีความคิดเช่นเดียวกับกลุ่มนักคิดคลาสสิกรุ่นแรก ๆ โดยเชื่อว่า พลเมืองสร้างสังคมที่มีสัญญาขึ้นมา (Contractual society) ก็เพื่อหนีจากสภาวะการขัดแย้งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจะทนได้ พร้อมกับยกอำนาจการปกครองให้กับผู้ปกครอง และการลงโทษเป็นการป้องกันพลเมืองแย้งชิงอำนาจจากผู้ปกครอง พร้อมทั้งเป็นการป้องกันการละเมิดกฎหมายอีกด้วย เบคคาเรีย อ้างว่ารัฐมีสิทธิที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายและเชื่อว่าพลเมืองได้รับการรังจางจากความเจ็บปวดกับความทุกข์ซึ่งแรงจูงใจเหล่านี้จะไปสัมพันธ์กับเจตจำนงคืออิสระ ตลอดจนเหตุผลของตนเอง ในที่สุดก็จะตอบสนองต่อการเลือกกระทำของตนเอง ดังนั้น ความกลัวการลงโทษอันเป็นความเจ็บปวดทำให้พวกเขาเลือกที่จะกระทำตามกฎหมาย (Conklin 1981 : 76)

จากการที่เบคคาเรียได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของนักคิดรุ่นก่อน ๆ ประกอบกับการไม่เห็นด้วย ในการลงโทษที่ผู้กระทำความผิดกฎหมายอย่างโหดร้ายและทารุณในสมัยนั้น (ซึ่งก่อนหน้าเบคคาเรียก็ได้มีผู้ทำการคัดค้านการลงโทษที่โหดร้าย เช่นนั้นมาแล้ว) ทำให้เบคคาเรียได้เสนอข้อคิดเห็นโต้แย้งการลงโทษถึงกล่าวซึ่งขอเสนอของ เบคคาเรียมีผลต่อการปรับปรุงกฎหมายอาญามากที่สุด ผลงานของเขาได้

ใช้หลักเกณฑ์ในการลงโทษต่อผู้กระทำผิด จนเป็นที่สนใจกันอย่างแพร่หลาย ต่อมา หลักเกณฑ์เหล่านั้นก็ได้รับการขยายความต่อโดยเบนซิม ซึ่งจะกล่าวถึงหลักเกณฑ์ของท่านทั้งสอง โดยละเอียดต่อไป

ความชอบธรรมในการลงโทษ

การลงโทษตามหลักอรรถประโยชน์ ถือว่าการลงโทษเป็นสิ่งจำเป็น ที่มุ่งถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่สังคมเป็นสำคัญ นั่นก็คือการที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่นั้น พิจารณาจากความสุขที่คนส่วนใหญ่ของสังคมจะได้รับจากการกระทำนั้นเป็นสำคัญ ถ้าเป็นไปตามเหตุผลดังกล่าวนี้แล้ว ก็ถือได้ว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งถูกต้องชอบธรรม ดังที่มิลล์ (Mill 1957 : 10) กล่าวไว้ว่า ประโยชน์หรือหลักความสุขแก่คนส่วนมาก เป็นรากฐานของศีลธรรม ถือว่าความถูกต้องของการกระทำขึ้นอยู่กับแรง โน้มที่การกระทำนั้นได้ก่อให้เกิดความสุข ส่วนความผิดขึ้นอยู่กับแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความสุข

อย่างไรก็ตาม พวกอรรถประโยชน์นิยม ก็ยอมรับว่าการลงโทษเป็นสิ่งชั่วร้ายในตัวเอง เพราะก่อให้เกิดความทุกข์ แต่ถ้าวการลงโทษจะก่อให้เกิดผลดีคือสังคมแล้ว เราก็จำเป็นต้องใช้วิธีการลงโทษ (Newman 1978 : 203) ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ เบนซิม (Bentham, quoted in Mannheim, 1960 : 59) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การลงโทษได้รับการพิจารณาว่าเป็นสิ่งชั่วร้าย แต่ก็ก็เป็นสิ่งชั่วร้ายที่จำเป็นจะป้องกัน ความชั่วร้ายที่จะก่อให้เกิดความทุกข์แก่สังคมมากขึ้นและทำให้ความสุขลดน้อยลงไป

ฉะนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า พวกอรรถประโยชน์นิยมเห็นด้วยกับการลงโทษผู้กระทำผิด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่สังคมโดยรวม เพราะถ้าไม่มีการลงโทษแล้ว ผู้กระทำผิดก็จะก่อให้เกิดความทุกข์แก่สังคม อันเป็นการขัดกับหลักความชอบธรรม ที่คำนึงถึงความสุขมากที่สุดกับคนจำนวนมากที่สุด (The greatest happiness for the greatest number)

ความมุ่งหมายของการลงโทษ

การลงโทษเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ที่สังคมมีต่อผู้กระทำผิดครั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายโต้ตอบหรือแก้แค้นต่อผู้กระทำผิดด้วยตัวเองและเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับความทุกข์หรือความเจ็บปวดเท่าที่ผู้เสียหายได้รับ อย่างไรก็ตาม การลงโทษในปัจจุบันมิใช่เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับความทุกข์จากผลที่ตนได้ก่อขึ้นเท่านั้น แต่มุ่งป้องกันและแก้ไขมิให้ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

หลักการเบื้องต้น ในการลงโทษตามแนวคิดอรรถประโยชน์นิยมเชื่อว่า การลงโทษในขณะนั้นไม่สามารถจะแก้ไขความผิดในอดีตได้และไม่เห็นด้วยกับกฎหมายในรูปของการแก้แค้น จุดมุ่งหมายของการลงโทษในขณะนั้น เพื่อที่จะป้องกันการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้กระทำผิดเอง และต่อคนอื่น ๆ ที่อาจคิดที่จะกระทำผิดขึ้นอีก (Newman 1978 : 202)

ตามทัศนะของ เบคคาเรีย (Beccaria, quoted in Mannheim 1960:63) ถือว่าจุดประสงค์เริ่มแรกของการลงโทษก็เพื่อประกันความคงอยู่ตลอดไปของสังคม ปริมาณและลักษณะของการลงโทษจะก่อให้เกิดความทุกข์ต่อผู้ละเมิดซึ่งควรจะต้องต่างกันไป เป็นสัดส่วนต่อระดับที่การกระทำนั้นจะก่อให้เกิดอันตรายต่อความคงอยู่ของสังคม และเชื่อว่าการกระทำความผิดคือผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกในสังคมควรจะได้รับ การป้องกัน ส่วนเป้าหมายสำคัญของการลงโทษ เบคคาเรีย (Beccaria, quoted in Mannheim 1960 : 44) ให้ความเห็นว่า ไม่ใช่เพื่อทรมานผู้กระทำผิด ทั้งมิใช่ว่าจะสถาปนาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ แต่เป็นการลงโทษเพื่อป้องกันผู้กระทำผิด จากการกระทำที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมขึ้นอีก และเพื่อป้องกันคนอื่น ๆ จากการกระทำผิดอาชญากรรม และเช่นเดียวกับ เบนธัม (Bentham, quoted in Mannheim 1960 : 61) ก็ยืนยันว่า เป้าหมายของการลงโทษเป็นการป้องกันความไม่เช็ดหลาย (recidivism) และเพื่อเป็นการยับยั้งคนอื่นจากการที่จะกระทำผิดในลักษณะเดียวกันอีกด้วย

การลงโทษเพื่อการยับยั้ง (Deterrence)

การลงโทษเพื่อการยับยั้งได้มีผู้ให้ความหมายและความคิดเห็น เช่น อีจอห์นสัน (E. Johnson 1979 : 33) กล่าวว่า การยับยั้งเป็นการปฏิบัติตาม (conformity) อันเป็นผลของการผูกมัดในทางลบ (ความกลัว) ต่อผลในทางลบ (การบังคับใช้อย่างเป็นทางการ) และจะนำเอาการลงโทษ เพื่อการยับยั้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก็ต่อเมื่อข้อผูกมัดทางบวก (positive bonds) ล้มเหลวที่จะควบคุมพฤติกรรมที่จะเบี่ยงเบนแล้วเท่านั้น

เอฟ ไมเออร์ และ ที จอห์นสัน (F. Meier and T. Johnson 1977:293) กล่าวว่า นักอาชญาวิทยาใช้แนวความคิดเกี่ยวกับการยับยั้งเพื่ออธิบายถึงการป้องกันพฤติกรรมอาชญากรรม โดยการข่มขู่ (threat) จากการบังคับใช้กฎหมาย

จากความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการลงโทษเพื่อการยับยั้ง พอจะสรุปได้ว่าการลงโทษเพื่อการยับยั้งเป็นวิธีการลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเช็ดหลาบไม่กล้าทำผิดอีก ตลอดจนทำให้บุคคลอื่น ๆ ที่เห็นตัวอย่างของการลงโทษไม่กล้าทำผิดเช่นเดียวกันนั้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการลงโทษเพื่อการยับยั้งมีจุดมุ่งหมาย ๘ ประการคือ

1. เพื่อการยับยั้งเฉพาะ (Specific deterrence) เป็นการลงโทษเพื่อข่มขู่และป้องกันผู้กระทำผิดมิให้กระทำผิดซ้ำนั้นคือ เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเช็ดหลาบนั่นเอง
2. เพื่อการยับยั้งทั่วไป (General deterrence) เป็นการป้องกันคนทั่ว ๆ ไป มิให้กระทำผิดเช่นเดียวกันกับผู้ถูกลงโทษได้กระทำ โดยการลงโทษผู้กระทำผิดให้ดูเป็นตัวอย่าง นั่นคือเป็นการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อมิให้คนอื่นเอาเยี่ยงอย่างนั่นเอง

ธรรมชาติของมนุษย์กับการลงโทษเพื่อการยับยั้ง

นักทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยมโคอินยืนยันว่า ความเป็นอยู่ของมนุษย์ได้รับการ
การรังใจ โดยการกินร่นเพื่อให้ได้ความสุข (peace) สูงสุดและ
หลีกเลี่ยงความทุกข์ (pain) (Tittle, 1975 a: 400) นั่นก็คือมนุษย์จะ
คำนึงถึงผลได้ (gain) และผลเสีย (cost) ก่อนที่จะตัดสินใจ
กระทำสิ่งใด ๆ ลงไป โดยมุ่งไปที่ผลประโยชน์หรือกำไรสูงสุด (profit
maximizing) ที่จะได้รับเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งก็หมายถึงผลได้จะต้องมากกว่าผลเสีย
นั่นเอง

เบนธัม (Bentham, quoted in Mannheim 1960 :56) โคอินยืนยัน
ว่าโดยพื้นฐานแล้ว การกระทำของมนุษย์ทุกคนจะมาจากแรงจูงใจที่เป็นสิ่งเดียวกัน
เท่านั้น คือการแสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์

การพิจารณาถึงกล่าวเป็นการนำเอาแรงจูงใจ ซึ่งเป็นทฤษฎีทางจิตวิทยา
มาพิจารณาถึงการกระทำของมนุษย์ และได้นำมาพิจารณาถึงความการกระทำอันเป็น
อาชญากรรมที่มีแรงจูงใจอย่างเดียวกัน คือ เชื่อว่ามนุษย์พยายามกระทำเพื่อให้
ได้สิ่งที่ตนต้องการหรือพึงพอใจในทุกวิถีทาง แม้บางครั้ง อาจจะผิดกฎหมายแต่
ในขณะเดียวกันถ้าการกระทำเช่นนั้นนำความทุกข์มาให้ มนุษย์ก็จะหลีกเลี่ยง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เบนธัม (Bentham, quoted in Mannheim 1960 :57)
ก็ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าปราศจากการยับยั้ง (ความเจ็บปวดหรือความทุกข์อย่างพอเพียง)
บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ที่จะกระทำผิดได้ก็จะไปกระทำผิดขึ้น

เมื่อคำนึงถึง เหตุผลหรือธรรมชาติของมนุษย์ที่มุ่งจะกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้
ความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์ นักทฤษฎียับยั้งจึงได้พยายามอธิบายเงื่อนไขภายใต้
การเลี้ยงที่จะได้รับจากการถูกลงโทษ (cost) ซึ่งจะคอยถ่วงผลได้จากการ
กระทำผิด เงื่อนไขเหล่านั้นจะต้องพอเพียงที่จะป้องกันการกระทำเช่นนั้น นักทฤษฎี
ยับยั้งส่วนมากถือว่า การตัดสินใจโดยตรงของพฤติกรรมอาชญากรรมก็คือการเสี่ยงและ
ความรุนแรงของการลงโทษที่จะได้รับมากกว่าการเสี่ยงและความรุนแรงที่แท้จริง
(Geerken and Gove 1975 : 497-498)

กล่าวโดยสรุป มนุษย์จะกระทำผิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของมนุษย์ซึ่ง
 คำนึงถึงผลกำไรสูงสุดและตัวกำหนดคือการตัดสินใจที่สำคัญคือการประเมินผลได้และ
 ผลเสียซึ่งในทฤษฎีนี้ยังถือว่าการเสี่ยงคือความเป็นไปได้ที่จะถูกลงโทษ เปรียบเสมือน
 กับผลเสียจากการกระทำเช่นนั้น ดังนั้นนักคิดทฤษฎีนี้ยัง โดยเฉพาะ เบคคาเรีย
 และ เบนธัม จึงได้พยายามหาหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่จะมาคอยถ่วงดุลใจจากการ
 กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีน้ำหนักเพียงพอที่จะป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดกฎหมาย
 นั้นได้

หลักเกณฑ์ในการคำนวณโทษ

มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลในการเปรียบเทียบถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับ
 ตนเอง การลงโทษคนที่กระทำความผิดเป็นการขู่ให้คนทั่วไปได้ทราบว่าจะถ้าทำผิดก็ย่อมจะ
 ได้รับความเสียหายอย่างเดียวกัน เมื่อคนเราไม่ชอบความทุกข์ที่จะได้รับจากการถูกลงโทษ
 ก็ไม่กล้าทำผิด แม้ว่าจะได้ผลประโยชน์จากการกระทำผิดนั้น ทั้งนี้เพราะผลเสีย
 คือ ความทุกข์ความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษมีมากกว่าความสำคัญของการป้องกัน
 การกระทำผิดจึงกล่าวว่ามีโทษอยู่ที่ตัวการลงโทษ แต่อยู่ที่ว่าผลของการลงโทษนั้นได้
 ก่อให้เกิดผลในการข่มขู่ให้คนกลัวโทษเสียมากกว่า

ในสมัยก่อนการยับยั้งทั่วไป (general deterrence) จะเน้นที่การ
 ลงโทษให้ปรากฏ เช่น การลงโทษโจรผู้ร้ายในที่ชุมนุมชน แต่ปัจจุบันเน้นที่การ
 ข่มขู่ว่าจะลงโทษโดยประกาศบทลงโทษให้ทราบทั่วกัน ฉะนั้นถ้าไม่มีการลงโทษผู้
 กระทำผิดตามบทลงโทษที่ระบุไว้ การข่มขู่ก็ไร้ผล ปัญหาที่น่าสนใจคือ ในการ
 ลงโทษเพื่อให้เกิดผลในการข่มขู่อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีหลักเกณฑ์อย่างไรและ
 มากน้อยเพียงใด ซึ่งอันนี้ทั้ง เบคคาเรียและ เบนธัมก็ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการลงโทษ
 ไว้ โดยเฉพาะได้เน้นถึงระดับของการลงโทษในลักษณะของความแน่นอน ความ
 รวดเร็วและความรุนแรงของการลงโทษว่ามีผลต่อการข่มขู่หรือยับยั้งพฤติกรรม
 อาชญากรรมได้

หลักเกณฑ์การคำนวณโทษของ เบคคาเรีย

เบคคาเรียเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่ามีส่วนปรับปรุงกฎหมายอาชญากรรมได้ผลมากที่สุด โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ในการลงโทษในผลงานของเขาที่ชื่อว่า อาชญากรรมกับการลงโทษ (Of Crime and Punishment) พิมพ์ในปี ค.ศ. 1764 ผลงานชิ้นนี้ของเบคคาเรียเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและสร้างชื่อเสียงให้กับเบคคาเรียมากที่สุด

งานเขียนของเบคคาเรียชิ้นนี้จัดได้ว่าเป็นต้นตำรับวิชาเสียมมากกว่าอาชญาวิทยา คือเข้าถึงการปฏิบัติของผู้กระทำผิดในกระบวนการความยุติธรรมทางอาญามากกว่าที่จะมุ่งถึงสาเหตุของอาชญากรรม การที่เบคคาเรียให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็เพราะกฎหมายอาญาของยุโรป ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยทั่วไปขาดความแน่นอน ตลอดจนมีการลงโทษอย่างป่าเถื่อนทารุณต่อนักโทษ การพิจารณาตัดสินไม่มีหลักเกณฑ์ อัยการและผู้พิพากษามีอิสระอย่างมากในการที่จะกล่าวโทษและตัดสินคดีความผิดทางอาญา ทำให้เกิดการคอร์รัปชันอย่างแพร่หลายทั่วภาคพื้นยุโรป

ในการลงโทษนักโทษในสมัยนั้นจะใช้วิธีการทรมานต่าง ๆ เช่น ตอกเล็บ บีบขมับ เป็นต้น เพื่อให้ นักโทษสารภาพผิด การพิจารณาตัดสินคดี นอกจากจะปราศจากกฎเกณฑ์แล้ว ยังขึ้นกับสถานภาพและอำนาจของผู้กระทำผิดอีกด้วย และการปฏิบัติต่อนักโทษกระทำเหมือนกันหมดไม่ว่าจะเป็นนักโทษหนุ่มหรือแก่ ผู้กระทำผิดครั้งแรกหรืออาชญากรที่เหี้ยมโหด นักโทษชายหรือหญิง (Mannheim 1960 : 39)

ดังนั้น เบคคาเรีย (Beccaria, quoted in Conklin 1981 : 76) ได้เสนอว่า การลงโทษควรจะขึ้นกับความเสียหายที่เป็นผลจากการกระทำผิดอาชญากรรม คือสังคม (มากกว่าความเสียหายต่อผู้เคราะห์ร้ายจากอาชญากรรม) ความเสียหายควรพิจารณาจากผลของการกระทำผิดมากกว่าจากความตั้งใจของผู้กระทำผิด และการลงโทษควรเป็นสัดส่วนกับความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น ซึ่งแนวทางเช่นนี้จะเป็นการจำกัดการลงโทษที่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้พิพากษา และเป็นการลดลักษณะการลงโทษที่ไม่มีกฎเกณฑ์ลง

อย่างไรก็ตามเบคคาเรีย (Baccaria, quoted in Mannheim 1960 : 44-45) เชื่อว่า การลงโทษที่จะเกิดผลในการยับยั้งมากที่สุด ไม่ใช่ความรุนแรงของการลงโทษแต่อยู่ที่ความแน่นอนของการลงโทษมากกว่า แม้ว่าการลงโทษจะพอประมาณ แต่ถ้ามีความแน่นอนแล้ว่อมจะมีผลต่อจิตใจมากกว่าความกลัวความรุนแรงของการลงโทษ ถ้าผู้กระทำผิดมีความคาดหวังว่าเขาสามารถหลบหนีจากการลงโทษที่รุนแรงนั้นได้ การลงโทษก็จะมีประสิทธิภาพ ถ้าการลงโทษรุนแรงเกินไป ผู้กระทำผิดก็จะหนีการลงโทษและจะไปก่ออาชญากรรมอีก ฉะนั้นเพื่อให้เกิดผลในการยับยั้งอาชญากรรม การลงโทษควรนับพลันและต้องกระทำจริง ๆ

จะเห็นได้ว่า เบคคาเรีย เน้นที่ความแน่นอน และความรวดเร็วในการลงโทษว่าสามารถก่อให้เกิดผลในการยับยั้งอาชญากรรม และไม่เห็นด้วยกับการลงโทษที่รุนแรง แต่อย่างไรก็ตาม ความรุนแรงในการลงโทษก็อาจจะนำมาใช้ได้ถ้าคิดว่า จะได้ผลในการยับยั้ง โดยเบคคาเรีย (Baccaria, quoted in Mannheim 1960 : 46) ได้เสนอไว้ว่า ถ้าใช้ความรุนแรงในการลงโทษก็ควรจะมีรุนแรงเพียงพอที่จะป้องกันการกระทำผิดอาชญากรรมมากกว่าที่จะทรมาณอาชญากร

ดังนั้น อาจกล่าวสรุปหลักสำคัญที่เบคคาเรียได้เสนอไว้ อันมีผลต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนี้คือ (Baccaria, quoted in Barnes and Teetes 1959 : 372)

1. การกระทำทางสังคมทั้งหมด ในเบื้องต้นต้องคำนึงถึงหลักแห่งความสุจริตที่สุดกับคนจำนวนมากที่สุดตามหลักอรรถประโยชน์นิยม
2. อาชญากรรมต้องได้รับการพิจารณาว่าเป็นอันตรายเป็นข้อสังคมและการวิพากษ์อาชญากรรม ด้วยเหตุผลก็คือ พิจารณาจากขนาดอันตรายของมัน
3. การป้องกันอาชญากรรม มีความสำคัญกว่าการลงโทษอาชญากร แต่การลงโทษเป็นเหตุผลหรือความจำเป็นอันเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อทั่วไปว่าสามารถช่วยใน

การป้องกันการเกิดอาชญากรรม ทั้งนี้ในการป้องกันอาชญากรรม จึงจำเป็นที่จะ
ต้องปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมและประกาศออกไปเพื่อให้สมาชิกของสังคมได้ทราบ

4. จุดประสงค์ของการลงโทษ ก็เพื่อการยับยั้งประชาชนไม่ให้กระทำ
ความผิดหรือประกอบอาชญากรรมและไม่เป็นช่องทางให้เกิดการแก้แค้นคือสังคมและ
การลงโทษที่สามารถป้องกันอาชญากรรมได้ที่ดีที่สุดก็คือความแน่นอนในการลงโทษ ไม่
ใช้ความรุนแรงในการลงโทษ

หลักเกณฑ์การ คำนวณโทษของ เบนซิม

เบนซิม เป็นผู้ที่มีส่วนอย่างมากในการปรับปรุงกฎหมายอาญาในอังกฤษ
และเป็นผู้นำของกลุ่มอรรถประโยชน์นิยมในอังกฤษด้วย เบนซิม สนใจระบบการ
ควบคุมทางสังคม โดยเฉพาะวิธีการตรวจสอบพฤติกรรมของมนุษย์ตามหลักความ
ชอบธรรมที่ว่าความสุขมากที่สุดกับคนจำนวนมากที่สุด

ในทัศนะของเบนซิม (Bentham, quoted in Mannheim 1960 : 57)
มองว่ามนุษย์จะกระทำสิ่งที่ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ถ้าสิ่งนั้นมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิด
ความสุข ความดี และจะป้องกันความเสียหาย ความเจ็บปวดหรือความทุกข์ที่จะ
เกิดขึ้นต่อผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับ ทั้งนี้มนุษย์ทุกคนจะแสวงหาจุดหมายของตนเอง
อย่างรอบคอบ ภายหลังจากที่ได้พิจารณาอย่างมีเหตุผลถึงส่วนได้ส่วนเสียที่จะเข้ามา
เกี่ยวข้องกับต่อการตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป ทั้งนี้เบนซิมจึงยืนยันว่าโดย
พื้นฐานแล้ว การกระทำของมนุษย์ทุกคนจะมาสู่แรงจูงใจสิ่งเดียวกันเท่านั้น คือ การ
แสวงหาความสุข และหลีกเลี่ยงความทุกข์

ในกรณีของผู้กระทำผิดกฎหมายก็เช่นกันคือ เป็นการมุ่งแสวงหาความสุข
และหลีกเลี่ยงความทุกข์ ฉะนั้นก่อนที่คนเราก็คัดสินใจกระทำผิดก็มักจะมีมีการคำนวณ
ถึงผลได้ผลเสียจากการกระทำนั้น ทั้งนี้เบนซิม (Bentham, quoted in Ezorsky,

1972 : 41) กล่าวว่ามีมนุษย์มีการคำนวณอย่างมีเหตุผลต่อการกระทำใด ๆ ทั้งในแง่ผลได้และผลเสีย ก่อนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ที่คิดไว้ ถ้าผู้ที่คิดจะกระทำผิดคิดว่า การกระทำผิดจะได้รับโทษอันจะก่อให้เกิดความทุกข์มากกว่าความสุข เขาก็จะหยุดการกระทำนั้นเสีย

ดังนั้นการควบคุมโดยทางกฎหมายก็จะทำให้คนเราแสวงหาความสุขให้กับตนเองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมโดยรวมมากขึ้น นอกจากนี้เบนธัม (Bentham, quoted in Mannheim 1960:57) ยังได้ย้ำว่า การหน้าที่ของกฎหมายไม่ควรจะกระทำเพื่อเป็นการแก้แค้นต่อผู้ประกอบอาชญากรรม แต่เพื่อป้องกันมิให้ การกระทำ เช่นนั้นเกิดขึ้นอีก

อย่างไรก็ตามเพื่อให้บรรลุผลในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมอาชญากรรม เบนธัมได้ให้หลักเกณฑ์ในการคำนวณโทษไว้ดังนี้

1. การลงโทษต้องมากกว่าผลได้ของการกระทำผิด เพื่อที่จะป้องกันการกระทำผิดทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ ค่าของการลงโทษจะต้องไม่น้อยกว่าผลได้ของการกระทำผิดไม่ว่าในกรณีใด ๆ แต่ถ้าค่าของการลงโทษน้อยกว่าผลได้ของการกระทำผิด การกระทำผิดจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน (นอกจากจะมีการนำประเด็นอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการลงโทษมาพิจารณา และได้ผลในการรูงใจ ไม่ให้กระทำผิด) และการลงโทษทั้งหมดก็จะต้องไม่เกิดประโยชน์หรือไม่ได้ผลทั้งสิ้น (Bentham, quoted in Ezorsky 1972 : 57-58)

ในการกระทำผิด ผู้ทำผิดจะได้รับแรงจูงใจจากผลได้ของการกระทำผิดนั้น อาจจะเป็นผลได้ที่เป็นวัตถุเช่น ทรัพย์สิน เงินทอง หรือผลได้ที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความพอใจที่ได้กระทำผิด ดังนั้นการป้องกันมิให้ผู้ใดคิดจะกระทำผิดได้กระทำความผิดขึ้นมาอย่างที่ตั้งใจไว้ ก็ต้องอาศัยการสร้างแรงจูงใจให้หนีความทุกข์ จากการลงโทษที่จะได้รับจากการกระทำผิด นั่นก็คือความกลัวการลงโทษต้องมีมากกว่าผลได้ของการกระทำผิด การป้องกันการกระทำผิดจึงจะได้ผล เพราะถ้าปริมาณการลงโทษน้อย

ลึว่าหรือเท่ากับผลได้ของการกระทำผิด เมื่อถูกลงโทษผู้กระทำผิดก็คิดว่าตนเอง ย่อมไม่ขาดทุน ฉะนั้นแรงจูงใจที่จะหนีจากความทุกข์อันจะเกิดจากลงโทษนี้ก็มีไม่ มากกว่าแรงจูงใจที่จะได้ความพอใจจากการทำผิด เมื่อเป็นเช่นนี้การลงโทษเพื่อ ป้องกันการกระทำผิดก็ย่อมจะไร้ผลอย่างแน่นอน ซึ่งการลงโทษเป็นการป้องกันไม่ให้ คนทำความผิด โดยมุ่งไปที่บุคคลที่เห็นแก่ตัวเป็นสำคัญ แต่ก็อาจจะมีสิ่งจูงใจ บางอย่างที่จูงใจคนเรามีให้กระทำผิดก็ได้ เช่น ความเคร่งครัดต่อศาสนาและ ความสำนึกทางศีลธรรม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เบนซัทท์ได้กล่าวไว้แล้วว่า จะไม่นำมาเกี่ยวข้องกับการประเมินผลได้และผลเสียของการกระทำผิด

2. ต้องเพิ่มโทษเพื่อชดเชยที่การลงโทษยังอยู่ห่างไกลตัวและขาดความ แน่นอันทันทีโดยเหตุผลที่ว่า การลงโทษคือความเจ็บปวด ส่วนผลได้ของการกระทำ ผิดคือความพอใจ และโดยปกติแล้วผลได้จากการกระทำผิดแน่นอนกว่าผลเสียจากการ ลงโทษหรือผลได้ไกลตัวกว่า ฉะนั้นเพื่อให้ผลของการลงโทษเหนือกว่าผลได้จาก การกระทำผิดก็ต้องเพิ่มค่าของการลงโทษขึ้นโดยทางใดทางหนึ่ง ในแง่สัดส่วน ของการลงโทษ ที่ขาดความแน่นอนและยังอยู่ไกลตัว การที่จะให้การลงโทษมีค่า ขึ้นก็โดยมุ่งไปที่ปริมาณของการลงโทษ ฉะนั้นที่ใดที่ค่าของการลงโทษต่ำกว่าผลได้ ของการกระทำผิด ไม่ว่าจะในค่านของความแน่นอนหรือความใกล้ตัวจะต้องเพิ่ม ปริมาณการลงโทษขึ้น (Bentham, Quoted in Ezorsky 1972 : 60)

เมื่อคน ๆ หนึ่งคิดจะทำความผิดเขาคิดแล้วว่า จะได้ผลได้จากการกระทำผิด นั้นอย่างแน่นอน ซึ่งก็ไม่แน่ว่าเขาจะได้รับโทษจากการกระทำผิดนี้หรือไม่ ถ้าเขา หนีรอดไปได้ เขาก็จะไม่ได้รับโทษแต่ถ้าเขาถูกจับได้โทษก็ยังใกล้ตัว เมื่อเทียบ กับผลได้จากการกระทำผิดซึ่งแน่นอนและใกล้ตัว ฉะนั้นผลได้จากการกระทำผิดซึ่ง อยู่ใกล้ตัวจึงจูงใจได้มากกว่าความกลัวโทษ ซึ่งไม่แน่นอนและไกลตัว ดังนั้นเบนซัทท์ จึงได้เสนอให้เพิ่มปริมาณการลงโทษ นั่นก็คือ เพิ่มความรุนแรงในการลงโทษ เพื่อชดเชยที่การลงโทษขาดความแน่นอนและความใกล้ตัว

3. นำความฉิบครั่งก่อนที่จับไม่ได้มาคำนวณลงโทษด้วย

เพื่อให้ค่าของการลงโทษเหนือกว่าผลได้ของการกระทำผิด ในบางกรณีก็ต้องพิจารณาไม่เฉพาะในการทำผิดแต่ละครั้ง แต่ต้องพิจารณาการกระทำผิดในครั้งก่อน ๆ ซึ่งไม่สามารถจับได้มาพิจารณาคด้วย การคำนวณโดยการคาดคะเนนี้เป็นสิ่งที่เลียงไม่ได้ ในบางกรณี เช่น ผลได้ที่เป็นเงินที่จะตรวจพบมีน้อย และพฤติกรรมของการกระทำผิดนี้เป็นการสื่อให้เห็นว่าเป็นนิสัย ตัวอย่างเช่น ในกรณีของการโกงเงิน ถ้าไม่นำเอาการฉ้อโกงครั้งก่อน ๆ มาคิดด้วย ผู้กระทำผิดก็จะได้ประโยชน์เมื่อเปรียบเทียบผลประโยชน์ของการกระทำผิดกับโทษที่จะได้รับ

(Bentham, quoted in Ezorsky 1972 : 60-61)

เบนซัมมยอมรับว่า การคำนวณโดยการคาดคะเนจากความผิดที่ไม่ปรากฏหลักฐานอย่างแน่ชัดนี้อาจเป็นสิ่งที่รุนแรง แต่ก็จำเป็นต้องทำเพื่อให้บรรลุผลในการป้องกันการทำผิดได้ มิฉะนั้นคนอื่น ๆ ก็จะทำแบบอย่างอย่างเช่น การทุจริตของข้าราชการ ซึ่งต่อมาจับได้ว่าทุจริต การลงโทษก็จะต้องถูกล้อออกจากราชการ และชักเงินคืนเท่าที่หลักฐานจะพบได้ ซึ่งในลักษณะของเบนซัมม การลงโทษแค่นี้ไม่เพียงพอจะต้องมีการ ยึดทรัพย์สินที่มีมากผิดปกติเกินกว่าที่จะได้มากด้วยเงินเดือนของข้าราชการคนนั้นและเป็นทรัพย์สินที่เขาไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

4. เพิ่มโทษการกระทำผิดที่เกิดจากนิสัย

สำหรับพฤติกรรมที่สื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นนิสัย การที่จะต้องลงโทษเพิ่มขึ้นก็เพราะมันจะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลได้จากการกระทำผิด (Bentham, quoted in Ezorsky 1972 : 61)

เบนซัมมได้เสนอให้แก่นิสัยสำหรับผู้ชอบกระทำผิดจนเป็นนิสัย แม้พ้นโทษก็ยังไม่เช็ดหลาบกลับมาทำผิดซ้ำอีก โดยเสนอให้เพิ่มโทษในการทำความผิดครั้งหลัง คือ ลงโทษให้หนักกว่าที่เคยได้รับในความผิดอย่างเดียวกันที่เคยกระทำมาก่อน ซึ่ง

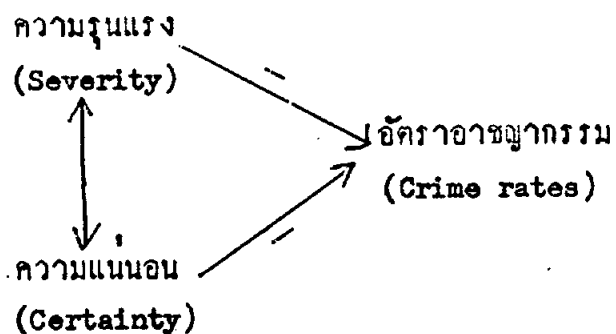
วิธีลงโทษเช่นนี้ เบนซิม เชื่อว่าจะแก่นิสัยที่ไม่ดีได้ เพราะผู้ทำผิดจะเกรงกลัวโทษมากขึ้น และจะไม่กล้าทำผิดอันเป็นนิสัยนั้นอีก

อย่างไรก็ตาม เบนซิมเองไม่เห็นด้วยกับการลงโทษเพราะถือว่ามันเป็นเรื่องที่ชั่วร้ายที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ดังนั้นในการป้องกันความชั่วร้ายของอาชญากรรม จึงควรหาวิธีอื่นมาป้องกันเสียก่อน ถ้าจำเป็นจริง ๆ ไม่มีวิธีอื่นแล้วจึงค่อยใช้การลงโทษ แต่ก็ควรใช้ในปริมาณน้อยที่สุดเท่าที่เพียงพอแก่การบรรลุดุลในการป้องกันเท่านั้น ไม่ควรลงโทษเกินความจำเป็น

จากแนวความคิดทางทฤษฎีของเมคคาเรียและเบนซิม คงได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับระดับการลงโทษที่แน่นอน รุนแรงและรวดเร็ว อันจะเป็นผลในการยับยั้งการกระทำผิดอาชญากรรม พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

1. ความแน่นอน ความรุนแรง และความรวดเร็วในการลงโทษ จะมีผลให้มนุษย์เลิ้งพฤติกรรมอาชญากรรม หรือกล่าวได้ว่าถ้ามีความแน่นอน ความรุนแรง และความรวดเร็วในการลงโทษมาก อัตราอาชญากรรมก็จะลดน้อยลง
2. ความแน่นอน และความรุนแรงในการลงโทษเป็นสิ่งที่เสริมซึ่งกันและกัน นั่นคือ ถ้ามีการลงโทษที่รุนแรง และเสริมด้วยความแน่นอนแล้ว ผลในการยับยั้งอาชญากรรมจะสูงที่สุด

จากความสัมพันธ์ของระดับการลงโทษ โดยเฉพาะความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษสามารถจะเขียนเป็นตัวแบบ (model) ได้ดังนี้

ส่วนความคงเส้นคงวาในการลงโทษ ได้มีผู้ให้ทัศนะไว้อย่างเช่น

กอเรคกี (Gorecki 1979 : 21) กล่าวว่า ความคงเส้นคงวา เป็นสิ่งที่ยึดถือกันโดยทั่วไปและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นความคงเส้นคงวาในการให้รางวัลหรือความคงเส้นคงวาในการลงโทษอันเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความถูกต้องชอบธรรม แม้วามันจะไม่ใช่งานอันเกี่ยวที่พอเพียงก็ตาม

ส่วน เล็มเมิร์ต (Lemert, 1967 : 42 อ้างถึงใน เสรีน ปุณณะหิตานนท์ 2523 : 188 - 189) ได้อ้างถึงรายงานการสำรวจของนักกฎหมายและนักสังคมศาสตร์หลายคนซึ่งแสดงให้เห็นว่า คำพิพากษาลงโทษที่ไม่คงเส้นคงวาเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เยาวชนต้องกลายเป็นอาชญากร เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว เนื่องจากทำให้ผู้ถูกลงโทษยังเกิดความรู้สึกรุนแรงในเรื่องความยุติธรรมที่ตนได้รับ

จรรยา สุวรรณทัต (2515 : 54) ก็กล่าวว่าในการอบรมสั่งสอนเด็กนั้น ถ้าเราต้องการให้การลงโทษเป็นเครื่องมือในการช่วยวางระเบียบวินัยให้แก่เด็กและสังคมแล้ว ผู้ใช้เองจะต้องมีความคงเส้นคงวาต่อการใช้การลงโทษนั้น ๆ ควบ

จากทัศนะต่าง ๆ ดังกล่าว ย่อมแสดงว่า ความคงเส้นคงวาในการลงโทษ ย่อมมีผลต่ออารมณ์ของผู้กระทำผิดที่ถูกลงโทษ ถ้าการลงโทษไม่คงเส้นคงวาแล้ว ทำให้ผู้ถูกลงโทษคำนึงถึงความยุติธรรมที่ตนได้รับ หรือคนอื่นอาจจะขาดความเคารพยำเกรงได้ ควบเหตุผลนี้พอจะสรุปเป็นสมมติฐานได้ว่าถ้ามีความคงเส้นคงวาในการลงโทษแล้วประสิทธิภาพในการลงโทษย่อมสูงกว่ากรณีที่ไม่คงเส้นคงวา

ความเป็นมาเกี่ยวกับความสนใจศึกษาดารลงโทษเพื่อการยับยั้ง

โดมินีกสังคมศาสตร์จำนวนไม่น้อยให้ความสนใจต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพอ ๆ กับนักกฎหมาย โดยมุ่งสนใจไปที่ความกลัวการลงโทษ (fear of sanctions) อันเป็นสิ่งแรกที่เป็นเครื่องคอยกระตุ้นและเครื่องยับยั้ง (inhibitor) ความประพฤติของคนเรา โดยมีการอ้างหลักฐานเกี่ยวกับความยุติธรรมทางอาญา ที่ว่ามนุษย์กลัวการลงโทษและจะเชื่อฟังกฎหมายถ้ากฎหมายมีข้อกำหนดการข่มขู่ โดยการบังคับใช้ไว้อย่างเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมีนักวิชาการส่วนมากสงสัยเกี่ยวกับการอ้างหลักฐานนี้อยู่เสมอ โดยที่นักวิชาการเหล่านี้มองพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการมากกว่า จึงไม่ควรจะเน้นที่การลงโทษอย่างเกี่ยวในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมของมนุษย์ ในช่วงระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ได้มีการพิจารณาดังปัญหาการยับยั้งกันอย่างแพร่หลาย แต่เป็นไปในลักษณะของการถกเถียงในรูปของอุดมการณ์ทางความคิดเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผลงานทางด้านการวิจัยด้วยการสังเกต (empirical) มีน้อย นักสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ เห็นว่าปัญหานี้ เป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจทางทฤษฎี

ในขณะที่ประชาชนโดยทั่วไปและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในความยุติธรรมทางอาญามีความเชื่ออย่างมากว่าการบังคับใช้กฎหมายสามารถลดการเบี่ยงเบนได้ แต่กลุ่มนักวิชาการไม่เชื่อเช่นนั้น จึงทำให้ความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้และผลของมัน ภายใต้งื่อนไขต่าง ๆ ค้ำขยความสำคัญลงไปผลก็คือ ทำให้ไม่ไ้มีการสำรวจเกี่ยวกับความสำคัญของการบังคับใช้ที่จะมีผลต่อการรักษาไว้ซึ่งกฎระเบียบของสังคม แม้นักพฤติกรรมเบี่ยงเบนส่วนมากในช่วงศตวรรษนี้ก็ให้ความสนใจเรื่องนี้น้อย แต่มุ่งเน้นไปที่การรังใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรังใจที่เป็นผลจากการอบรมขัดเกลาทางสังคมที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานที่ยึดถือกัน การรังใจที่เกิดจากปัญหาทางกานจิตใจ (psychodynamic problem) หรือความกกกัน

ที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมของสังคม นอกจากนั้นทฤษฎีความเป็นระเบียบทางสังคม (social order) หรือ การจัดระเบียบทางสังคม (social Organization) นาน ๆ ครั้งถึงจะให้เหตุผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม (conformity) ว่าเป็นผลมาจากการบังคับใช้กฎหมาย

ส่วนงานเขียนทางอาชญาวิทยา ก่อนปี ค.ศ.1970 เช่น งานเขียนของแทนเนนบอม (Tannenbaum, 1938 : 478 quoted in Tittle 1980 b:2) ได้ประเมินว่า การลงโทษไม่ไต่ขมยั้งถึงผู้กระทำผิดและก็ไม่ไต่ขมยั้งคนอื่น ๆ คววยและเร็คเรส (Reckless, 1967 : 508 quoted in Tittle 1980 : 2) ก็ได้เขียนไว้ว่า คำরাอาชญาวิทยาที่รู้จักกันดีในทศวรรษที่ 60 ได้สรุปว่าข้อจำกัดประการหนึ่งของการลงโทษทางกฎหมาย ก็คือ การลงโทษไม่ไต่ป้องกันคนอื่นจากการประกอบอาชญากรรมและไม่ไต่ป้องกันการกลับไปประกอบอาชญากรรมอีก

จนกระทั่งในช่วงปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา ได้มีนักสังคมศาสตร์และผู้รอบรู้ทางกฎหมายบางคนเริ่มนำปัญหาการขมยั้งมาพิจารณากันอย่างจริงจัง การศึกษาโดยการเก็บข้อมูลประจักษ์ (empirical) จึงได้เริ่มมีขึ้นพร้อม ๆ กับมีกฎเกณฑ์และมีการประเมินการวิจัยแต่เดิมเสียใหม่ ทั้งที่ทิตเทิลและโลแกน (Tittle and Logan 1973:385 quoted in Tittle 1980b : 2) ได้วิจารณ์และสรุปไว้ว่า จากหลักฐานที่เป็นข้อเสนอแนะอย่างเพียงพอไต่ไปสู่ความพยายามทางด้านการวิจัยที่มีระบบอย่างมีเหตุผล และนำไปสู่การพิจารณาทางทฤษฎีอย่างแท้จริงเกี่ยวกับบทบาทของการบังคับใช้กฎหมายต่อพฤติกรรมของมนุษย์และการจัดระเบียบทางสังคม

ภายหลังจากที่ทิตเทิลและโลแกน ได้พยายามชักนำให้ผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ แก่ปัญหาข้อสงสัยเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่ตองการคำตอบที่แน่นอนเป็นต้นมาก็ได้มีการขยายความสนใจไปสู่ประเด็นที่ว่าปัญหาการขมยั้งเป็นปัญหาหนึ่งที่น่าสนใจที่สุดในการศึกษาความเบี่ยงเบนและการควบคุมทางสังคม

ผลงานที่เกี่ยวข้อง

ในบรรดาผลงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการลงโทษเพื่อการยับยั้ง โดยเฉพาอย่างยิ่งการวัดประสิทธิภาพของการลงโทษในระดับของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษต่อการลดอัตราการกระทำผิดกฎระเบียบของสังคมหรือกฎหมาย และการกระทำผิดทางอาญากรรมภายในกรอบของทฤษฎีการยับยั้งนั้น ปรากฏว่าเป็นผลงานวิจัยของนักวิชาการชาวต่างประเทศเท่านั้น ในประเทศไทย ยังไม่มีการวิจัยดังกล่าวนี้เลย

การวิจัยดังกล่าวเริ่มด้วยการวิจัยของ กีบปี (Gibbs 1968, quoted in Antunes and Hunt 1973 : 486) เขาได้ศึกษาความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษ ต่ออัตราการฆาตกรรมในมลรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา ทั้งสิ้น 48 รัฐ โดยวัดความแน่นอนของการลงโทษจากจำนวนของผู้ต้องขังที่กระทำผิดอาญากรรมในคดีฆาตกรรม ในช่วงระยะเวลา ค.ศ.1959 ถึง ค.ศ.1961 ส่วนความรุนแรงของการลงโทษวัดจากมัชฌิมฐาน (median) ของจำนวนเดือนที่ผู้กระทำผิดในคดีฆาตกรรมถูกจำคุกในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ส่วนอัตราการฆาตกรรมเขาก็อาศัยข้อมูลดังกล่าวนี้ในช่วงระยะเวลาเดียวกันที่ได้จัดทำไว้แล้ว โดยหน่วยงานสืบสวนกลางของตำรวจสหรัฐอเมริกา ที่เรียกชื่อย่อว่า เอฟ.บี.ไอ. (F.B.I) กีบปีใช้ Chi-square test และ phi correlation ศึกษาผลกระทบของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษต่ออัตราการฆาตกรรม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่กลับกันกับอัตราการฆาตกรรม และตัวแปรอิสระทั้งสองยังเป็นสิ่งที่เสริมซึ่งกันและกัน ต่อการอธิบายอัตราการฆาตกรรมอีกด้วย

ต่อมาเกรย์และมาร์ติน (Gray and Martin 1969, quoted in Antunes and Hunt 1973 : 487) ได้นำเอาข้อมูลเช่นเดียวกับของกีบปีมาทำการวิเคราะห์ใหม่ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความแน่นอนและความรุนแรงของการลงโทษกับอัตราการฆาตกรรม โดยใช้รูปแบบรีเกรสชัน (regression model) ศึกษาหา

หาความสัมพันธ์ ผลก็ปรากฏว่าพบความสัมพันธ์ที่กลับกันระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสอง
 กับอัตราการฆาตกรรม นั่นคือ ความแน่นอนของการลงโทษ มีความสัมพันธ์กับ
 อัตราการฆาตกรรมเท่ากับ $-.37$ และความรุนแรงในการลงโทษมีความสัมพันธ์
 กับอัตราการฆาตกรรมเท่ากับ $-.28$ ส่วนผลรวมกันของความแน่นอนและความ
 รุนแรงในการลงโทษในการอธิบายอัตราการฆาตกรรม เกรย์และมาร์ตินใช้
 multiple correlation ก็พบว่ามีความสัมพันธ์เท่ากับ $.47$

ต่อมาทิตเติล (Tittle, 1969C : 409-422) ได้ทำการวิเคราะห์
 ผลของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษต่ออัตราอาชญากรรม นั่นคือ
 ทิตเติลได้ทำการวิเคราะห์ผลของตัวแปรอิสระทั้งสองต่ออัตราอาชญากรรมเช่นเกี่ยว
 กันกับกิ๊ปป์และเกรย์กับมาร์ติน ต่างกันในแง่ของสถิติที่ใช้และได้ขยายอัตราอาชญากรรม
 ในรูปแบบอื่น ๆ อีกรวมทั้งสิ้น 7 ประเภท รวมทั้งการฆาตกรรมด้วย อันเป็นดัชนี
 อาชญากรรมของหน่วยงาน เอฟ.บี.ไอ. (F.B.I. Index Crimes)
 ทิตเติลได้จัดกลุ่มตัวแปรตามทั้งหมด (อัตราอาชญากรรมแต่ละประเภท) เป็นกลุ่ม
 ลำดับชั้น (rank categories) และใช้ the ordinal statistic Tau C
 ประเมินผลกระทบของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษต่ออัตราอาชญากรรม
 แต่ละชนิด ผลปรากฏว่า พบความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมากระหว่างความแน่นอน
 ในการลงโทษกับอัตราอาชญากรรม โดยมีค่าตั้งแต่ $-.08$ สำหรับคดีชโมยรถยนต์

อาชญากรรม 7 ประเภท ได้แก่ การข่มขืนกระทำชำเรา (rape)
 การทำร้ายร่างกาย (assault) ลักทรัพย์ (larceny) ชิงทรัพย์
 (robbery) ความผิดฐานโจรกรรม (burglary) ชโมยรถยนต์
 (auto theft) และฆาตกรรม (homicide)

จนถึง $-.57$ สำหรับคหิตความนิคทางเพศ ส่วนความรุนแรงในการลงโทษพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอัตราอาชญากรรมทั้งหมด ยกเว้นเฉพาะอัตราการฆาตกรรมที่มีความสัมพันธ์ในทางลบโดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ $-.45$ อย่างไรก็ตาม ทิททิลก็โต้แย้งไว้ว่า ผลของความแน่นอนในการลงโทษจะมีผลยับยั้งได้มากกว่าในเขตที่มีความเป็นเมืองต่ำ และความแน่นอนในตัวของตัวมันเองแล้วมีความสำคัญในเขตที่มีความเป็นเมืองน้อยและในเขตที่มีอัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อพลเมืองต่ำ และนอกจากนี้พบว่า การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่จำเป็นว่าจะเพิ่มประสิทธิภาพไปด้วย ในที่สุดทิททิลก็โต้แย้งว่าความแน่นอนในการลงโทษจะมีผลต่อการยับยั้ง แต่เงื่อนไขในการยับยั้งเพื่อให้เกิดผลดีจะแตกต่างกันไปตามประเภทของความนิคที่แตกต่างกัน

ส่วน เวลโด และ ชิริคอส (Waldo and Chiricos 1970 : 200-217) ให้นำอาชญากรรมทั้ง 7 ประเภทจากหน่วยงาน เอฟ.บี.ไอ. มาตรวจสอบศึกษาถึงผลกระทบจากความแน่นอนในการลงโทษ ในช่วงปี ค.ศ.1950, ค.ศ.1960 และ ค.ศ.1963 และผลกระทบที่ได้รับจากความรุนแรง ศึกษาเฉพาะในปี ค.ศ.1950 กับ ค.ศ.1960 การวิเคราะห์นี้ยังประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระดับความแน่นอนและความรุนแรงต่อตัวแปรตาม 2 ตัวคือ อัตราอาชญากรรมและการเปลี่ยนแปลงในอัตราอาชญากรรม ข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดเป็นคู่ ๆ (dichotomized) และนำ phi correlation มาใช้คำนวณเพื่อวัดผลกระทบระหว่างตัวแปรดังกล่าว ในส่วนของความแน่นอน ผลที่ได้ในช่วงระยะ 3 เวลา ได้สนับสนุนการค้นพบเช่นเดียวกับทิททิลและคนอื่น ๆ

งานศึกษาของบีนและคัสซิง (Bean and Cushing 1971 : 277-289 quoted in Sociological Abstracts, Vol 20, No.6, 1972 : 1444) ทานทั้งสอง ให้นำเอาข้อมูลเช่นเดียวกับที่ทิททิลได้ศึกษามาทำการศึกษาใหม่อีกครั้ง โดยใช้ Multiple regression และ analysis of covariance)

ผลคือสมมติฐานเกี่ยวกับข้อมูลซึ่งได้รับการยืนยันโดยคนอื่น ๆ นั้น ได้ถูกปฏิเสธ จากหลักฐานการทดสอบมาตรฐานในค่าของ ภาวะปกติ (normality), linearity และการเสริมกันและกัน (additivity) และผลของการวิเคราะห์โดย regression และ covariance ปรากฏว่าความแตกต่างในอัตราการฆาตกรรมระหว่างมลรัฐนั้นเป็นผลมาจากความแตกต่างในสัดส่วนของคณิศวาคำกับ ประชาชนทั้งหมดระหว่างมลรัฐ อย่างไรก็ตามความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษยังคงมีความสัมพันธ์ที่กลับกันกับการฆาตกรรมภายหลังจากปัจจัยทางคาน etiological เกี่ยวกับสัดส่วนของ คณิศวาคำได้ถูกควบคุมไว้

ต่อมาเออริช (Ehrlich 1973 quoted in E. Johnson 1979 : 38) ก็ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับที่กีปป์ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ความแน่นอนและความรุนแรงมีผลต่อการยับยั้ง การฆาตกรรม โดยที่เขาได้นำเอาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดของประชากร ความหนาแน่นของประชาชน เพอร์เซ็นต์ของเยาวชนที่กระทำผิด คณิศวาคำนมาเป็นตัวแปรควบคุมอีกด้วย

โลแกน (Logan 1972 : 64-73) ได้ใช้เทคนิคการถดถอยและสหสัมพันธ์ (regression และ correlation) มาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจำคุกและอัตราอาชญากรรม โดยให้มลรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ส่วนข้อมูลในการวิเคราะห์ใช้สถิติตัวเลขของทางราชการที่พิมพ์ในสถิตินักโทษและรายงานอาชญากรรมที่เป็นแบบเดียวกับของประเทศ (National Prisoner Statistics and Uniform Crime Reports) ผลการศึกษาพบว่า ความแน่นอนของการจำคุกและความรุนแรงของการจำคุกมีความสัมพันธ์ในทางลบ อัตราอาชญากรรมซึ่งในครั้งแรกนั้นโลแกนไม่ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในการจำคุกกับอัตราอาชญากรรม จะพบก็เฉพาะกับอัตราการฆาตกรรมเท่านั้น แต่เมื่อนำเอาความแน่นอนในการจำคุกมาเป็นตัวแปรแทรก (intervening variable) ก็ได้พบความสัมพันธ์ของความรุนแรงในทิศทางที่หวังไว้คือมีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตราอาชญากรรม จากหลักฐานบางอย่างจะพบปฏิริยาต่อกัน (interaction) ระหว่างความแน่นอน และความรุนแรงต่อผลของอาชญากรรม

ส่วนงานวิจัยอีกชิ้นที่มุ่งศึกษาลักษณะของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษ แต่มีใช้กับอัตราอาชญากรรมเช่นคนอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่เป็นการมองผลกระทบของความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษต่อการละเมิดการจอกรถ ผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้คือ แชมบลิส (Chambliss 1966; quoted in Tittle and Rowe 1973 : 489) ผลการศึกษาพบว่า ความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษนำไปสู่การลดการละเมิดทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะสรุปได้ว่า ความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษมีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตราอาชญากรรม หรือการกระทำผิดอื่น ๆ นอกจากนี้ความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษยังเป็นตัวแปรที่เสริมซึ่งกันและกันในการอธิบายอัตราอาชญากรรมหรือการกระทำผิดอีกด้วย

ดังนั้นแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้อ้างมาแล้ว จึงนำไปสู่การกำหนดสมมติฐานของผู้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อเป็นการนำเอาทฤษฎีการลงโทษผู้กระทำผิดในวิชาอาชญาวิทยา มาประยุกต์ใช้อธิบายนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาถึง ประสิทธิผลของความแน่นอนในการลงโทษต่อการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับของความแน่นอนในการลงโทษที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาถึง ประสิทธิผลของความรุนแรงในการลงโทษต่อการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับของการรุนแรงในการลงโทษที่แตกต่างกัน

4. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพิจารณาถึงผลร่วมกันของความแน่นอนในการลงโทษกับความรุนแรงในการลงโทษ

5. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพิจารณาถึงความคงเส้นคงวาในการลงโทษที่แตกต่างกัน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน จะมีความสัมพันธ์ที่กลับกันกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน กล่าวคือ

ก. ถ้าความแน่นอนในการลงโทษของครู หรือโรงเรียน ยิ่งมีมากเท่าใด ปริมาณพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนก็ยิ่งจะลดน้อยลงมากเท่านั้น และกลับกันถ้าความแน่นอนในการลงโทษของครูหรือโรงเรียนยิ่งน้อยมากเท่าใด ปริมาณพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนก็ยิ่งจะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น นั่นก็คือ เมื่อนักเรียนกระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ครูหรือโรงเรียนจับได้ และลงโทษในสัดส่วนที่สูงมากเท่าใด ปริมาณการกระทำผิดของนักเรียน (ทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน) ก็จะลดน้อยลงมากเท่านั้น

ข. ถ้าการลงโทษของครูหรือโรงเรียนเป็นไปตามระดับโทษขั้นสูงสุดของความผิดมากขึ้นเท่าใด พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนจะลดน้อยลงมากเท่านั้น และกลับกัน ถ้าความรุนแรงในการลงโทษของครูหรือโรงเรียนมีระดับต่ำมากเท่าใด ปริมาณพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนก็จะสูงขึ้นมากเท่านั้น นั่นก็คือ ถ้าครูหรือโรงเรียนลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนรุนแรงมากขึ้น ปริมาณนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนก็จะลดน้อยลง

2. ความแน่นอนและความรุนแรงในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน เป็นตัวแปรที่เสริมซึ่งกันและกันในการอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน

นั่นก็คือ ถ้าครูหรือโรงเรียนใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงและเสริมด้วยความแน่นอนในการลงโทษแล้ว จะมีผลให้นักเรียนกระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนลดน้อยลงมากที่สุดมากกว่ากรณีที่มีอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว

3. ความคงเส้นคงวาในการลงโทษจะมีประสิทธิผลมากกว่าความไม่คงเส้นคงวา นั่นก็คือ ถ้าครูหรือโรงเรียนมีความคงเส้นคงวาในการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยตลอดแล้ว ประสิทธิภาพในการลงโทษย่อมสูงกว่ากรณีที่ไม่มีความคงเส้นคงวา

ตัวแปรในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ

- ก. ความแน่นอนในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน
- ข. ความรุนแรงในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน
- ค. ความคงเส้นคงวาในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน

2. ตัวแปรตาม

- ก. พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน
- ข. ประสิทธิภาพในการลงโทษ

นิยามตัวแปร

ความแน่นอนในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่นักเรียนซึ่งกระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนจะถูกครูหรือโรงเรียนจับได้และลงโทษ

ความรุนแรงในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน หมายถึง ความเข้มงวดกวดขันที่ครูหรือโรงเรียนใช้ในการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยการลงโทษในระดับที่แตกต่างกันไป จากโทษเบาที่สุดไปถึงโทษหนักที่สุดภายใต้กฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ.2515 ดังนี้

1. วักล่าวตักเตือน
2. เขียน
3. ทำทัณฑ์บน
4. สั่งพักการเรียน
5. ให้ออก (ลาออกเอง)
6. ตักชื่อออก

ความคงเส้นคงวาในการลงโทษของครูหรือโรงเรียน หมายถึง การที่ครูหรือโรงเรียนบังคับใช้กฎและระเบียบของโรงเรียนอย่างจริงจัง เสมอต้นเสมอปลายในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน (ใครผิดก็ลงโทษกันไปตามควรแก่โทษานุโทษอย่างเสมอหน้ากันอยู่ตลอดเวลา)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมใด ๆ ที่นักเรียนได้กระทำและจัดว่าเป็นการกระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยแยกเป็นลักษณะความผิด 3 ประเภท คือ

- ประเภท ก. ลักษณะความผิดที่เกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ หนีเรียน ลอกงานเพื่อน ทุจริตในการสอบ
- ประเภท ข. ลักษณะความผิดที่เกี่ยวกับความประพฤติคนไม่เหมาะสมกับวัย ได้แก่ สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ทุกจา หยาบคาย ประพฤติคนท่่านองผู้สาว แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน

ประเภท ค. ลักษณะความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมและกฎหมาย ได้แก่ การพนัน ทิถุยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ลักขโมย พกอาวุธมาโรงเรียน ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ประสิทธิผลในการลงโทษ หมายถึง ความสามารถที่จะทำให้การลงโทษ บังเกิดผลในการลดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อแสดงให้เห็นแนวความคิดหรือทฤษฎีการยับยั้ง (Deterrence theory) ในสาขาวิชาอาชญาวิทยาที่ศึกษากันในสังคมตะวันตก สามารถนำมาประยุกต์ใช้อธิบายปรากฏการณ์อย่างเดียวกันในสถาบันการศึกษาในสังคมไทยได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการขยายแนวความคิดในทางทฤษฎีให้กว้างขวางขึ้น
2. เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในทางการศึกษาได้ตระหนักว่าระดับการลงโทษนักเรียนในลักษณะใดจึงจะให้ประสิทธิผลได้อย่างพึงพอใจ อันจะนำไปสู่การเอาผลการศึกษาไปปฏิบัติใช้ในสถาบันการศึกษาต่อไป
3. เป็นแนวทางให้ผู้สนใจในวงกว้าง ได้นำไปศึกษาวิจัยในแวดวงแบบเดียวกันหรือในแวดวงแบบอื่นอย่างลึกซึ้งต่อไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย